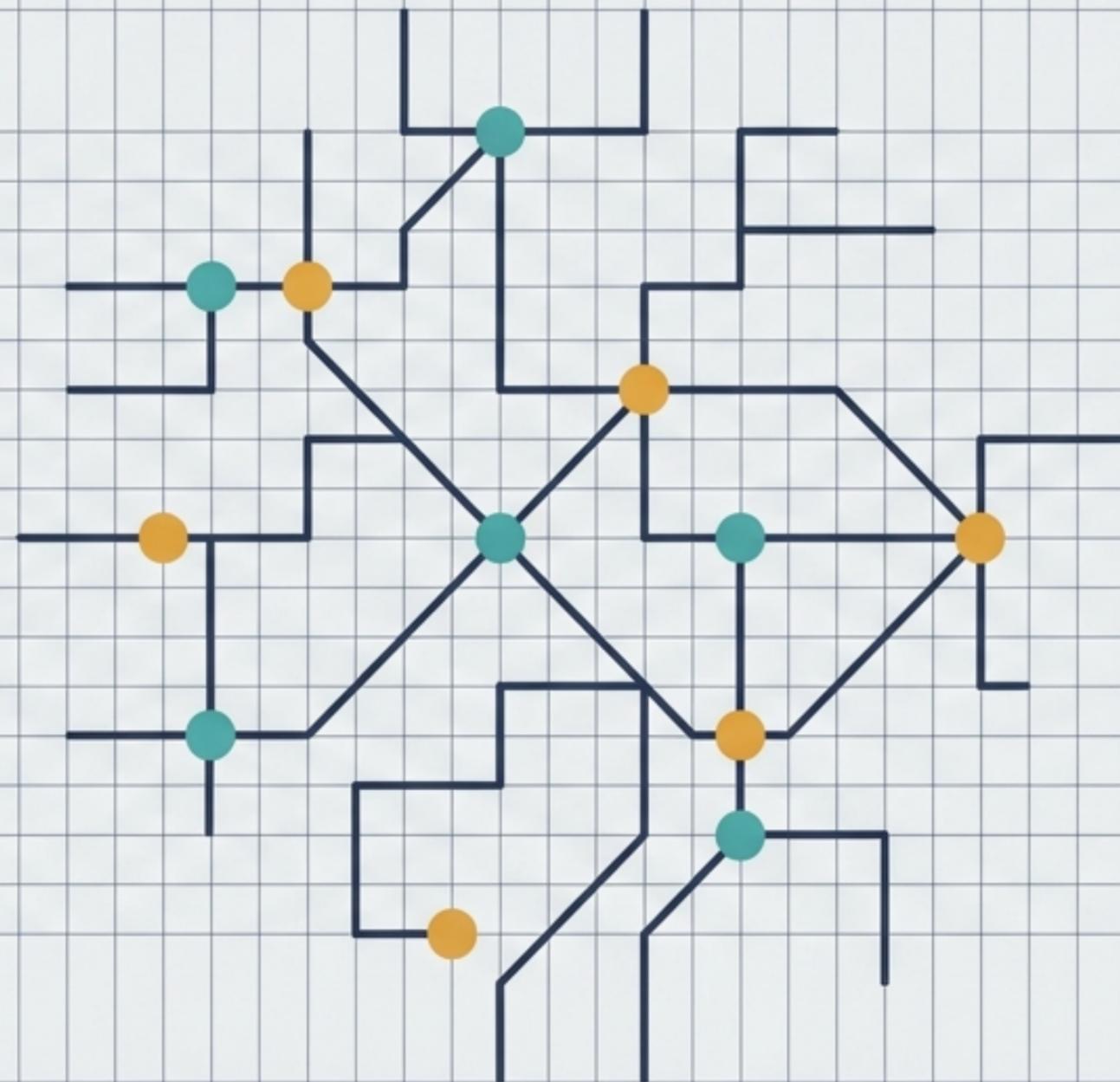

Спеціальне зведення для напрямку
«Національна безпека»

Ринок праці як базис національної безпеки

Економічна теорія, механізми вразливості
та архітектура державного захисту
людського капіталу в умовах війни.

Двигун соціально-економічної стабільності держави

Анатомія ринкового механізму: 4 критичні елементи

Товар (Індивідуальна робоча сила)

Фізичні та інтелектуальні здібності.
Специфіка: живий товар, що потребує соціального захисту та відтворення.

Ціна (Заробітна плата)

Має покривати не лише працю, а й утримання сім'ї та професійний розвиток. Нижня межа — вартість відтворення робочої сили.

Попит (Потреба економіки)

Платоспроможна потреба роботодавців.
Залежить від обсягів виробництва, технологій та фонду оплати праці.

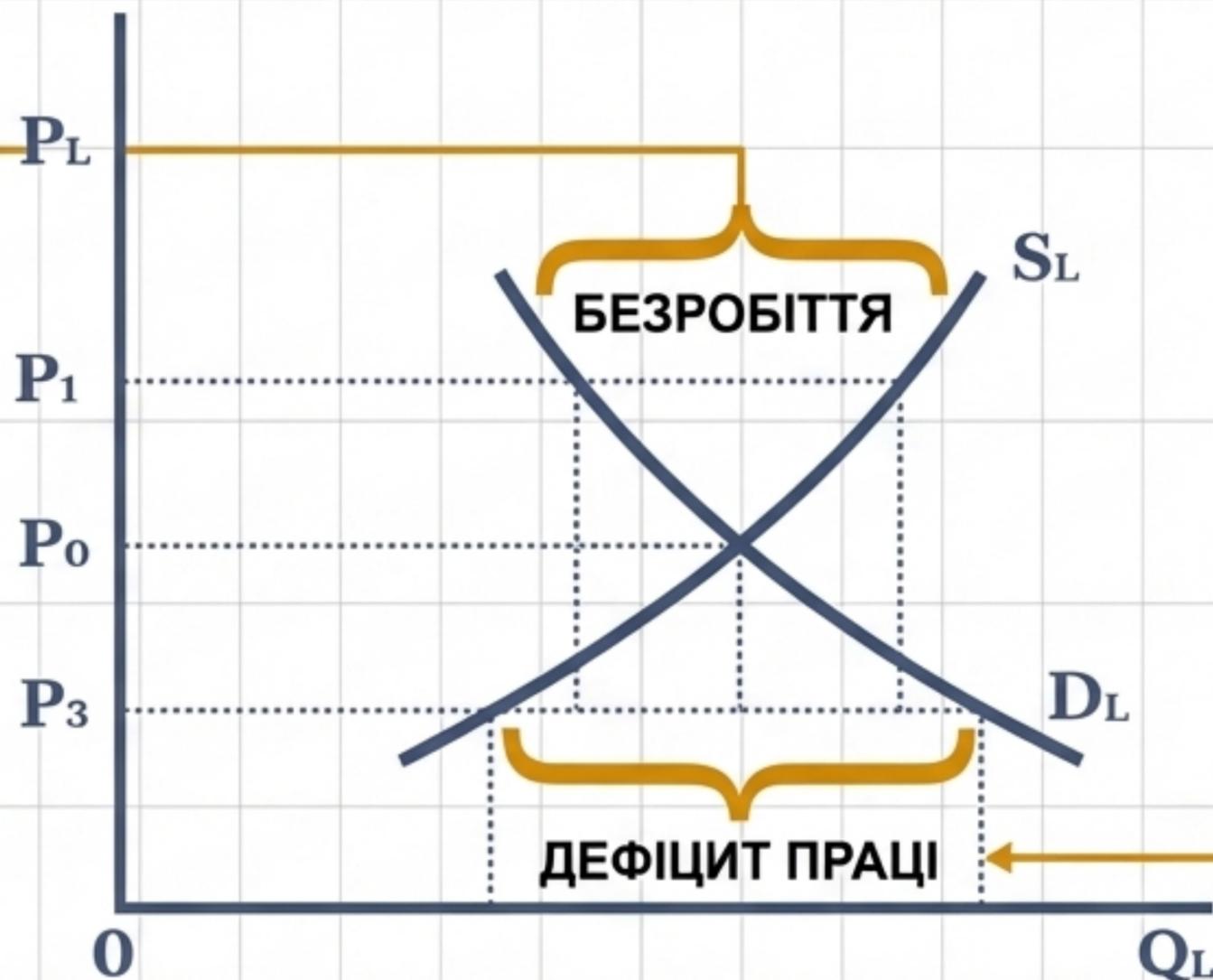
Пропозиція (Людський резерв)

Працездатне населення. Формується під впливом демографії, освіти, міграції та рівня життя.

Неокласична модель: Механізм цінової саморегуляції

Ринок прагматично шукає рівновагу (Точка P_0) через зміну ціни (заробітної плати), ігноруючи соціальні наслідки.

Зона загрози 1 (Надлишок/Безробіття):
Ціна (P_1) вища за рівноважну.
Бажаючих працювати більше, ніж працювати більше, ніж робочих місць.
Наслідок: Соціальна напруга.

Зона загрози 2 (Дефіцит):
Ціна (P_3) нижча за рівноважну. Роботодавці не можуть знайти кадри кадри.
Наслідок: Економічна стагнація.

Кейнсіанська модель: Державне стимулювання макропопиту

Заробітна плата є «негнучкою», а ринок не очищується миттєво.
Безробіття має вимушений характер, тому держава повинна діяти як стабілізатор.

Стратегічний вибір: Порівняльна діагностика моделей

	Неокласична	Кейнсіанська
Базове припущення	Ринок ідеально гнучкий і самодостатній.	Ринок має тертя і потребує зовнішнього управління.
Природа безробіття	Добровільне або тимчасове (завищені вимоги робітників).	Вимушене (нестача макропопиту).
Механізм рівноваги	Гнучкість ставок заробітної плати.	Регулювання обсягів виробництва та інвестицій.
Роль Держави (Безпековий вимір)	«Нічний сторож» — мінімальне втручання.	«Головний інженер» — активна підтримка попиту та створення робочих місць.

Дестабілізуючі фактори та системні шоки

Економічні чинники

- Рівень ВВП та стан виробництва (руйнування інфраструктури).
- Інвестиційний клімат.
- Зміна секторальної структури (зростання оборонного та медичного секторів).

Демографічні чинники (Критична зона)

- Смертність працездатного населення.
- Масова міграція (виїзд понад 20 млн, залишок 12 млн економічно активних).
- Загальне старіння нації.

Соціальні чинники

- Рівень освіти та розвиток професійних навичок.
- Престижність професій.
- Мотивація та масове психологічне виснаження.

Анатомія безробіття: Класифікація загроз

Фрикційне

Тимчасове безробіття під час добровільного пошуку або зміни роботи. Природний процес оновлення.

Структурне

Невідповідність кваліфікації наявним вакансіям через технологічні зміни (наприклад, цифровізація).

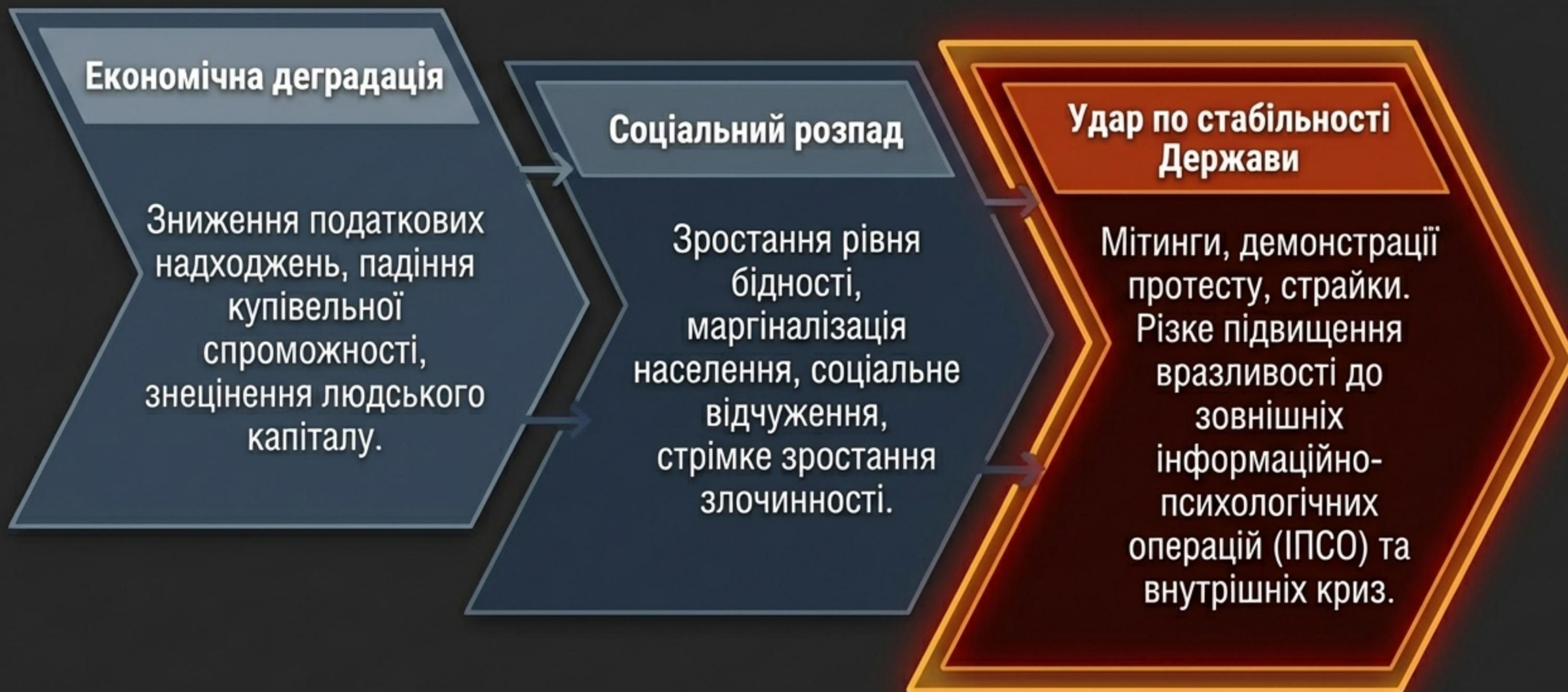
Циклічне

Спричинене загальним спадом виробництва та макроекономічною кризою. Головна мішень для державного стимулювання.

Приховане

Утримання зайвої робочої сили без реальної потреби. Особливо поширене в аграрному секторі (11-13%), що гальмує економічну ефективність.

Безробіття як загроза національній безпеці

Імператив Державного регулювання

Ринок праці генерує проблеми, які не здатний вирішити самотійно.
Держава зобов'язана втручатися для збалансування інтересів.

Запобігання колапсу

Сприяння ефективній зайнятості та масове створення нових робочих місць.

Соціальне партнерство

Забезпечення балансу інтересів між роботодавцями, профспілками та працівниками.

Захист вразливих

Цільова підтримка молоді, ветеранів війни, осіб з інвалідністю та ВПО.

Інформаційна прозорість

Точний облік вакансій та глибоке прогнозування ринкової кон'юнктури.

Регуляторний арсенал: Активні та Пасивні заходи

АКТИВНІ ЗАХОДИ

(Структурна трансформація)

Створення нових робочих місць
(інвестиції, підтримка МСБ).

Профорієнтація та комплексна
перепідготовка кадрів.

Організація громадських робіт (Світовий
досвід: здатні поглинути 30-40% безробіття).

Посилення територіальної та
професійної мобільності робочої сили.

ПАСИВНІ ЗАХОДИ

(Купірування наслідків)

Виплата допомоги по безробіттю.

Надання матеріальної допомоги членам
сімей, які перебувають на утриманні.

Точкові інтервенції та адаптація до умов війни

Малий та середній бізнес (МСБ)

Формує ринкове середовище та потребує низького стартового капіталу. Здатен швидко абсорбувати вивільнену робочу силу. Формує понад 60% зайнятості в недержавному секторі.

Інтеграція ветеранів

Впровадження нової професії: «Фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб». Забезпечення прав, пільг та повного спектру реабілітаційних послуг.

Психологічна та медична підтримка

Різке зростання попиту на фахівців сфери охорони здоров'я та психологів (зростання вакансій на 129-136%) для стабілізації та відновлення ментального здоров'я нації.

Глобальна інтеграція: Стандарти Міжнародної організації праці (МОП)

Дотримання міжнародних трудових норм — це питання міжнародного престижу держави, примат норм міжнародного права над внутрішньодержавним, та гарантія реальних прав громадян.

1

Конвенція №2 (1919)
Про безробіття.

3

Конвенція №81 (1947)
Про інспекцію праці.

Geneva

2

Конвенція №44 (1934)
Про страхування на випадок
безробіття.

Стійкість через Баланс: Стратегічні вектори розвитку

Збалансований ринок праці – це не лише економічний показник, це критичний **фактор виживання** та повоєнного **відновлення держави**.

Вектор 1: Якість

Реконструкція робочих місць, технологічна модернізація та усунення шкідливих умов праці.

Вектор 2: Мобільність

Професійно-освітня підготовка під реальні потреби економіки та створення ринку житла для стимулювання переміщення кадрів.

Вектор 3: Мотивація

Реформування систем оплати праці, зниження податкового навантаження та впровадження ефективних систем заохочення.

Вектор 4: Захист

Створення надійної системи соціального захисту безробітних як головного інструменту недопущення суспільної дестабілізації.

